1937 ий
2
СЭНТЬАБРЬ
№ 61 (345)
Акшэ 5 ыр.

8-шэ ИЙ ЛЭКТЭШ

Чыла эл пролэтар-влак, ушныза!

Рвэзэ коммунист

ВЛКСМ Маробком дэн горком орган

КОМСОМОЛЫШТО ТУШМАН АГЭНТУРЫМ МУЧАШЫШ ШУМЭШ КУКЛЭН ЛУКТАШ

Совэт эл шкэнжын молодьожшо дэнэ кугэшна. Самырык тукым совэт стройын ўшанлэ, шалаташ лийдымэ э н г э р т ы ш ы ж э. С С С Р - н обществэннэ, культурно илышыжын чыла отрасльыштыжат молодьож кугу вэрым налын шога. Тудын кокла гыч производствысо пэш сай организатор-шамыч, талантан, совэт властьлан прэданнэ спэциалист, учоный-шамыч кушкын шогат. Чумыр элын палымэ тыгай ончыл пашазэ-шамыч, тэвэ Стаханов, Виноградова-шамыч, Кривонос, йал озанлыкыштэ Дэмчэнко, Борин гайэ ончыл йэнг-шамыч—ч ы л а н а т л э н и н комсомолын эргыжэ дэн ўдыржӧ-шамыч, тудын радамэшыжэ кушшо йэнг-шамыч улыт. Лэнин комсомол кокла гыч лўддымӧ льотчик, пограничник, польарный зимовщик-шамыч лэктыныт. Комсомол нуным совэт калыклан, коммунист партийлан, мэмнан вождьда туныктышо Сталин йолташлан мучашдымын прэданнэ лиймэ шўлышэш воспитатлэн.

Шкэ родинжылан совэт молодьожын ўшанымыжым, коммунист партийлан прэданнэ улмыжым нигӧат ўчашэн чактарэн альэ тайныктэн ок кэрт.

Но тидэ чылажат млань на тыпланаш правам ок пу. Элын илышыштыжэ тыгай кугу пашам шуктэн шогымыжланак молодьож коклашкэ калык тушман-шамыч пураш да тудлан шкэнжын шакшэ влийаньыжым пуаш тыршэныт да тыршэн шогат. А мэ мондэн огына кэрт: мэмнан элын самырык тукымжо илалшэ шэмэр-шамыч дэч шагалрак шуаралтшэ улыт.

Чойа, шучко тушман-шамыч тидым ужын, мэмнан молодьож коклашкэ лавран кидыштым шуйэныт.

Тачэ мэ ВЛКСМ ЦК IV Плэнумын пунчалжым публиковатлэна. Кажнэ комсомолэцат тидэ пунчалым пэш кугу вниманьэ дэнэ лудын лэкман, лэнин комсомолын чумыр илышыжлан да пашажлан тудо пытырак кугу значэньан.

Комсомол радамыш пурышо троцкист—бухарин фашист бандын шакшэ, подрывной пашажэ нэргэн палэн налмэкшэ мэмнан элысэ кажнэ молодьожынат шўмжӧ шолшо нэнависть да шыдэшкымаш дэнэ ташла. Нинэ кашаклан—Салтанов, Лукьйанов, Файнбэрг, Бубэкин, Андрэйэв-шамычлан да тугайак моло-шамычлан йатыр область, край да район организацэ-шамычын руководствыштышт кӧргӧч кийашышт йӧн лийын, нуно ВЛКСМ Цэнтральнэ Комитэтышкат пурэныт.

Калыкын осал, орышо тушманжэ-шамыч пашазэ дэн крэсаньык-шамычым сэнгаш, нуным кул шотыш савыраш да помэщик дэн капиталист-шамычын властьыштым пӧртылташ шкэ ончыланышт цэльым шындэныт. Нуно мэмнан элым иностраннэ капиталист-шамычын колонийышкышт савырынэшт улмаш, эрыкан совэт калык ўмбак капиталист куллык товым чикташ шонэныт. Лэнин—Сталин партийын вуйлатымыжэ почэш шэмэр-шамычын кучэдал налмэ куанышан илышыштым нинэ мэрзавэц-шамыч шупшын налаш тӧчэныт, нуно пашалан, канаш, тунэмаш права дэч, Сталин Конституций мом пуэн, чыла дэчат мэмнам лишитлаш шонэныт.

Тидэ измэнник-шамыч оран молодьож массыштэ нымогай энгэртышыжат лийын огыл, лийынжат кэртын огыл. Тудо ВЛКСМ-н вуйлатышэ органлашкыжэ ондалэн пурэн, шкэнжын тўсшым двурушникла пэтырэн да лэнин комсомоллан тўрлӧ сэмынат врэдитлэн. Троцкист-бухаринский бандэ комсомолысо лушкыдо элэмэнт-шамыч коклаштэ шпион, диверсант, развэдчик кадр-шамычым вэрбоватлэн. Комсомолысо тушман агэнтур комсомолым партий ваштарэш шогалташ тыршэн, молодьож коклаштэ коммунист воспитаньэ пашам кўрлаш, политик тунэммашым, физкультурно, оборонно пашам, молымат сўмыраш тыршэн.

Комсомолын вуйлатышэ пашайэнгжэ-шамыч, эн ончычак Косарэв йолташ комсомолыш тушман-шамыч пурымо шучкылыкым йӧршынак аклэн огыт ул. Комсомолышто тушман укэ, манын врэднэ шонымаш актив коклаштэ шарлэн шогэн да политик шотыштто писэммаш лийын огыл.

Комсомол организацэ шамычын руководствышт активист-шамычын шкэныштым кучымым чўчкыдын ончэн огыт ул, нуно йўлаштэ пужлымаш факт воктэч эртэн кайэныт да тушман-шамычлан наказатлалтдэ осалланашышт, шкэныштын могырышто шогышо-шамычым вэрбоватлашышт эрыкым пуэн. Личнэ йўлам, личнэ повэдэньым политик дэч ойырымаш—буржуазнэ позицыш йаклэштмым ончыкта, тидым мондэныт. Кушто йўмаш пэлэд шога, тушто тушман ышта. Йўлаштэ пужлымаш—тидэ тушман вэрбовкын тўнг мэтодшо.

Комсомолын руководствыштыжо лийшэ чыла провал дэн йонгылышыштo кугу титак „Комсомольская правда" коллэктив ўмбакэ возэш. Шуко жап рэдакцийыштэ осалланэн кийшэ тушман шамыч шкэныштын шакшэ цэльыштым шуктышашлан рэдакционно коллэктивын прэступнэ бэспэчностьшо дэн ротозэйствыжым кучылтыныт. Комсомол журналист-шамыч кокла гыч йужышт политик шотышто сокыр лиймышт дэнэ тушманлан полшышо лийыныт.

Молодьожлан коммунистичэский воспитаньым пумо нэргэн Лэнинын сугыньыжым да Сталин йолташын ончыктымыжым сайын шуктышашлан, комсомол организацэ-шамычым калык тушман-шамыч дэч содор да рэшитэльнэ эрыктыман, ончыкыжо нунылан мэмнан радамыш пурашышт лийдымым ышташ кўлэш.

Йўлаштэ шаланымашым рэшитэльнэ п ы т а р ы м а н. Кушто бытовой шаланымаш пэлэдэш, тушто политик шотышто шаланымаш уло альэ йамдылалтэш. Моральнэ а р у л ы к молодьожлан, коммунистичэский воспитаньэ пашалан путырак кугу значэньан.

Актив кадр ойрымашкэ пэш врэднэ артэльнэ ончымашым пыташ кўлэш, дэловой ончымашым прийатэльский дэнэ ваштал тымэ чэрлэ практикым пытараш кўлэш.

Комсомолын чыла вуйлатышэ-пашайэнгжынат молодьож дэнэ кэчэ йыда живой свäз кучымыжым восстановитлаш кўлэш. Тидэ—молодьожым чын вуйлатымэ да воспитатлымэ тўнг условий. Шарнаш кўлэш: молодьож дэнэ кэчэ йыда кылдалт шогымаш бўрократичэский пуангмаш ваштарэш кўлэш гарантий, комсомол активын кушмо да пэнгыдэммэ тўнг условийжэ улэш.

Большэвик партий почэш кайэн, эрэак туддэч тунэмын шогэн, тудын пашажлан, шкэнжын йӧратымэ вождьшо да туныктышо кугу Сталинлан мучашдымын прэданнэ улшо лэнин комсомол шкэ радамжым троцкист-бухарин да моло двурушник-шамыч дэч йӧршынак эрыкта.

„Комсомольская правдан" ончыл статьажэ гыч

Информационный увэртармаш

21—28 августыштo ВЛКСМ Цэнтральный Комитэтын IV плэнумжо лийын. Плэнум комсомол кӧргыштӧ калык тушман-шамычын пашашт нэргэн" Косарэв йолташын докладшым колыштын да лончылэн.

ВЛКСМ ЦК плэнум ВЛКСМ ЦК сэкрэтарь-шамычлан Богачэв йолташым (Моско ВЛКСМ Комитэт сэкрэтарь), У т к и н йолташым (ВЛКСМ Лэнинград обком сэкрэтарь) Бэлобородов йолташым (ВЛКСМ Горький обком сэкрэтарь) да Тимиргалина йолташым (ВЛКСМ ЦК тунэмшэ молодьож дэнэ пашам ыштышэ отдэл вуйлатышэ) йэшарэн сайлэн.

Горшэнин йолташын вэс пашаш каймыж дэнэ (Осоавиахим ЦС), плэнум тудым ВЛКСМ ЦК сэкрэтарь гыч утарэн, ЦК бўро члэнэш кодыш.

ВЛКСМ ЦК бўро члэнлан йэшарэн сайлалтыныт: Богачов, Уткин, Бэлобородов, Волкова, Сорокин, Мгэладзэ, Брусникин да Никитин йолташ-шамыч.

„Комсомольская правда" газэтын отвэтствэнный рэдакторжылан плэнум Никитин йолташым пэнгыдэмдэн. *ВЛКСМ ЦК.*

В. Коккинаки дэн А. Брäндинский льотчик-шамыч—СТАЛИН йолташлан

Шэргэ Иосиф Виссарионович!

Совэт авиацын адакат ик сэнгымаш ыштымыжым Тыланда увэртараш пийалан улына. Ильушинын конструкцылымо „ЦКБ-26" самольот дэнэ 5000 киломэтрыш писын чонгэштымаштэ кум тўньамбал рэкордым кырымэ.

Младнэ ўмбалнэ чумыр йамдылалтмэ пашаштына да йужыштo лиймына годым мэ Тэндан пижшэ, внимательнэ ончалдышдам, авиацийын йэнгжэ шамыч нэргэн Тэндан тыршымыдам шижын шогына. Чыла дэчат писынрак, кўшкырак да торашкырак чонгэшташ пумо Тэндан заданьыдам шуктэн шогэн тўньамбалнэ йужысо ончыл вэр вэрч эрэак вийан кучэдал шогаш тўнгалына.

Льотчик-испытатэль В. КОККИНАКИ,
штурман А. БРÄНДИНСКИЙ.

1937 ий 28 август.

Наградитлымаш

ССР Цэнтральнэ Испольнитэльнэ Комитэт правитэльствын пумо пашажым образцово да шкэм чаманыдэ шуктымылан Йошкар знамэ ордэн дэнэ Н. С. Власик, Б. Я. Гулько, В. И. Погудин, В. И. Румäнцэв, П. О. Удалов, Н. И. Соловьйов йолташ-шамычым наградитлэн. Краснайа звэзда ордэн дэнэ наградитлалтыныт: А. В. Аксьонов, И. Р. Баркан, А. Н. Гинцэль, Н. А. Голубьов, В. Н. Гульст, С, А. Йэфимов да тулэч моло 17 йэнг; Знак почота ордэн дэнэ наградитлалтыныт: Н. Я. Аксьонов, Н. Алэксандров, В. А. Алэксэйэв, В. А. Антонов, А. Ф. Антонэнко, С. П. Арсэнтьэв, М. З. Башмаков да тулэч моло чылажэ 205 йэнг.

(ТАСС).

Совэт вэлотурышто участвоватлышэ-шамыч финишыш толын шуыныт

28 августышто, ССР Ушэм Совнарком пэлэнсэ физкультур дэн спорт паша Пўтынь Ушэм комитэтын ыштымэ графикэ почэш пэш точно совэт вэлотур участник-шамыч Сэрпухов шоссэштэ 11-шэ киломэтрысэ финишыш толын шуыныт. Гонко мучкак шуко этапыштэ эрэак ончыл вэрыштэ кайшэ ордэноносно динамовэц М. Рыбальчэнко 3 часат 30 минутышто финиш лэнтым кўрлэш. Тудо гонкышто сэнгымашкэ лэктын. Пўтынь маршрутым Рыбальчэнко йолташ шкэ гончий машинажэ дэнэ 94 час 04 минут 58 сэкунд коштын.

Корно машина дэнэ кайымаштэ шуко этапыштэ Букрэйэв йолташ („Спартак"—Харьков) сэнгымашкэ лэктын. Тудак пўтынь вэлотурышто сэнгымашкэ лэктын. Тудо 107 час 10 минут 18 сэкунд кайэн.

(ТАСС).

121

КОСАРЭВ ЙОЛТАШЫН ДОКЛАДШЭ ПОЧЭШ ВЛКСМ ЦК IV ПЛЭНУМЫН ПУНЧАЛЖЭ

КОМСОМОЛ КӦРГЫШТӦ КАЛЫК ТУШМАН-ШАМЫЧЫН ПАШАШТ НЭРГЭН

Пытартыш жапыштэ комсомолышто тушман, подрывной паша ыштышэ факт-шамычым тӱжвакэ лукмо. Тидэ ВЛКСМ организацийлаштэ кужу жап годым троцкист-бухаринэц шпион, террорист, социалистичэский родинын прэдатэльжэ-шамыч осалланэн илмэ нэргэн ончыкта.

Троцкист - бухаринэц фашист шпион бандэ йатыр область, край дэн район организаций вуйлатымашкэ шӱшкылтын да эсогыл ВЛКСМ Цэнтральнэ Комитэтышкат кэрылтын.

Партийын да комсомолын шукэртак шалатымэ антипартийнэ тэчэний дэн группо пудырго гыч сформироватлалтшэ тидэ контррэвольуционно троцкист кашакым родинылан измэным ыштышэ—калык тушман-шамыч Салтанов, Лукйанов, Файнбэрг, Бубэкин, Андрэйэв да молат вуйлатэныт. Совэт калыкын пэш шыдэ да осал тушманышт лийын, нуно пашазэ дэн крэсаньык-шамычын сэнгыкташ, нуным кулыш савыраш да мэмнан элыштэ помэщик дэн капиталист властьым уэш ышташ шонэныт. Троцкист-бухаринэц кашак мэмнан элым вэс эл капиталист-шамычын колонийыш савырнэжэ ыльэ, эрыкан совэт калыкым капиталист кулыш савыраш, пашадымылыкым, шужымашым да йорлылыкым пӧртылташ шонэн. Троцкист-бухаринэц измэнник-шамыч мэмнан социалистичэский прэдприйатий-шамычым капиталист кидышкэ пуэнэшт, шэмэр-шамычлан капиталистичэский эксплоатацийым уэш ыштынэшт ыльэ. Пашазэ дэн крэсаньык-шамычын эрыкан пашаштым нинэ мэрзавэц-шамыч каторжный, ӧкым паша дэнэ вашталтынэшт ыльэ. Нуно мландым помэщик дэн кулак-шамычлан пӧртылташ, колхоз дэн совхоз-шамычым пытараш да колхоз йалым тошто йорлык, правадымылык да кулакын пызырман коршын корангаш шонэныт. Нуно Лэнин-Сталин партийын вуйлатымэ почаш шэмэр-шамычын сэнгэн налмэ йывыртымашан да чыла улман илышым совэт калык дэч да мэмнан молодьож дэч шупшын налаш тыршэныт.

Молодьож массыштэ нимогай энгэртышат, нимогай полышат укэ да комсомолышто йапоно-нэмыч фашизмын присвэшник бандыжэ, шкэнжын шакшэ прэдатэль чурийжым шылтэн, шойыштмыжо дэнэ ВЛКСМ-ын вуйлатышэ органлашкыжэ шӱшкылтын да молодьож коклаштэ да лэнинский комсомолышто тӱрлынат врэдитлэн.

Тудо комсомолышто коктэланышэ элэмэнт-шамыч коклаштэ шпион, дивэрсант, террорист дэн развэдчик кадрым вэрбоватлэн. Тудо социалистичэский строитэльствын чыла областьыштыжат совэт молодьожын пашажым кӱрлаш, тудын энэргийжым да энтузиазмжым лушткараш, тудын коклаштэ шкэ вийлан да совэт стройын вийжылан ушанымашым шараш тыршэн.

Комсомолын вуйлатышэ органлаштэ налын шогымо вэрым йӧн дэнэ кучылтын, троцкист-бухаринский шпион дэн врэдитэль-шамыч комсомоллан кугу зианым ыштэныт. Нуно комсомолым партий ваштарэш шогалташ, ВКП(б) Цэнтральнэ Комитэтын молодьожым коммунист шӱлышэш воспитатлымыжым, тудын коклаштэ политик паша нэргэн ончыктымыжым шуктымым кӱрлаш тӱрлын тӧчэныт; утларакшым йалыштэ комсомол организаций-шамычым шалатэныт, ВЛКСМ кушмашым кӱрлыныт. Нуно политик кружок дэн школ-шамычын пашаштым чараклэныт; пропагандист кадрым тушман элэмэнт-шамыч дэнэ торангдэныт; молодьож коклаштэ йӱмаш дэн хулиганствым шарэныт. Нуно молодьож коклаштэ стахановский движэньым, совэт молодьожын общо дэн тэхничэский тунэммашыжым кӱрлаш тӧчэныт, тӱгалтыш дэн кыдалаш, да общэобразоватэльнэ комсомол школ-шамычын пашаштым шалаташ тӧчэныт. Молодьож коклаштэ совэт власть ваштарэш кэлшыдымашым лукташлан, нуно молодьожын культур-йула илыш условийым сайэмдымым чараклэныт, молодьожым обслуживатлышэ тӱрлӧ культурно учрэждэньэ, столовой, клуб-шамычын пашаштым шалатэныт; культурно дэн спорт сату снабжэньым кӱрлыныт, комсомолын физкультур дэн оборонo пашаштым пужэныт.

Комсомолышто калык тушманлан тидэ шакшэ, врэдитэльствэ пашам ышташ йӧн молан лийын? Бдитэльностьым нӧлталаш кӱлэшлык нэргэн сэрйозно сигнал дэн шиштарымаш кӱлэш дэч утларакат лийшэ ӱмбачат калык тушман-шамыч комсомолышто пытартыш жап мартэ тӱжвак лукталтдэ кодыныт гын, комсомолын пашаштыжэ могай условий дэн ситыдымаш-шамыч тидлан полшэныт?

Комсомолын вуйлатышэ пашайэнжэ-шамыч тушман-шамыч ваштарэш кучэдалмаштэ тынарланак вооружонный огыл лийыныт: нуно пытартыш жап мартэак комсомолышто тушман-шамычым тӱжвак луктын, тудым шалатэн моштэн огытыл. Тидэ факт тудым ончыкта: нуно тушман-шамычын комсомолышто ыштымэ подрывной пашан особэнностьшым ужын огытыл, тудым уждэ эртэн кайэныт.

Комсомолышто подрывной пашан тидэ особэнностьшо тыштэ: комсомол вуйлатымашкэ логал кэртшэ калык тушман-шамыч молодьожым пужымо да шкэ сторонникыштым молодьож гыч вэрбоватлымэ тӱн мэтодлан молодьожым политик дэн илыш шотышто, эн ончычак йӱмаш дэнэ пужымо мэтодым ойырэныт. Тидлан нуно комсомолын вуйлатышэ пашайэнжэ-шамыч коклаштэ кумдан шарлышэ, большэвизмлан чуждый ушо шонымашым — быт личнэ, частнэ, пуйто политиклан логалдымэ паша манын шонымашым кучылтыныт. Пашайэнгын шкэнжын илышыжэ да койышыжо тудын политик дэн общэствэннэ койышыжо дэч ойыраш лийдымэ, пашайэнгын моральнэ пэнгыдылыкшэ тудын политик шотышто пэнгыдылыкын условийжэ лийын шога, —тидэ тӱн положэнийым комсомолын вуйлатышэ пашайэнжэ-шамычын мондымашышт тышкэ шуктэн: комсомолышто калык тушман-шамычын пашайэнг-шамычым пужымо шотышто шакшэ подрывной пашаштлан комсомолын вуйлатымаш могыр гыч отпор пуалтын огыл, йӱмаш тыгылай да адакшым „частнэ" пашалан шотлалтын. Пашайэнг-шамыч коклаштэ нормальнэ дэловой кыл кучымаш пырльа йӱман нэгызэш шочшо йолташла кыл кучымаш дэнэ, нормальнэ комсомол дисциплинэ—групповшинэ да пырльа йӱшӧ-шамычын круговой порукышт дэнэ, кадр-шамычым нунын политик дэн паша шотышто кэлшымышт почэш погымо да шэлдымэ большэвик принцип—йолташла кыл кучымаш почэш погымо большэвистский огыл принцип дэнэ вашталташ тӱналыныт. Тыгай антиобщэствэннэ койыш обстановкышто калык тушман-шамычлан моральнэ - бытовой илыш шотыштышт лушкыдо комсомол пашайэнг-шамычым шкэ сэтышкышт кучаш куштылгырак лийын.

ВЛКСМ Цэнтральнэ Комитэтын, ЦК бӱрон, ЦК сэкрэтарь-шамычын да пэрвойак Косарэв йолташын титакышт тыштэ: нуно большэвик бдитэльностьым нӧлталмэ нэргэн партийын ончыктымыжым эртэн кайэныт; чыташ лийдымэ политик бэспэчностьым ончыктышт да комсомолышто калык тушман-шамычын подрывной пашаштышт бытовой пужлымаш гоч посна мэтодыштым ужын огытыл; тидын ваштарэш кучэдалын огытыл вэлэ огыл, тидлан эрыкымат пуэныт.

Пашам, йэнг-шамычым, йэнг-шамычым тэргымым дэловойын ончымым „прийатэльский" ончымаш дэнэ вашталтэныт. Лач тидлан гына комсомол ЦК бӱро бытовой пужлымаш йатыр факт вокчэч эртэн кайэн, нунылан сэрйозно политик значэньым ыштэн огыл. Лач тидэ сэрйозно политик титаклан ВЛКСМ ЦК гычак тӱналын, комсомолын вуйлатымэ органжэ-шамыч жапыштыжэ инициативым ончыктэн огытыл да комсомолышто калык тушманым тӱжвак лукмаштэ чыташ лийдымын вараш кодыныт.

ВЛКСМ ЦК бӱрошто да моло шуко вуйлатышэ комсомол пашайэнг коклаштат, калык тушман-шамычын комсомолыш пурымо лӱдыкшым вишак аклыдымаш ыльэ да политик тӱслык лийын огыл.

Чыла тушман, антипартийнэ дэн антисовэт группировкын комсомолыш логалаш эрэак тыршымыштым комсомол вуйлатышэ-шамыч мондэныт. Комсомол актив коклаштэ комсомолышто тушман укэ манын йӧрдымӧ, политик шотышто титакан шонымашым кумдан шарымэ ыльэ.

Калык тушман-шамычлан комсомолышто тушман пашаштым ышташ комсомолышто кӱшыч тӱгалын ӱлык шумэш критик дэн самокритик ситыдымашат полшэн. ВЛКСМ Цэнтральнэ Комитэтын, тугак область, край, рэспублик комсомол комитэт-шамычын пашаштышт чын большэвик самокритикэ укэ ыльэ.

Комсомолышто калык тушман-шамыч ВЛКСМ вуйлатышэ йужо пашайэнг-шамычын ситыдымашыштым, шкэ способностьышт дэн налымашыштым уто дэнат аклаш йӧратымыштым да т и д ы н дэнэ кылдалтшэ зазнайствым, „сановный" койышыштым, рьадовой комсомолэц дэн рьадовой пашайэнг-шамычын опытышт дэн шонымашыштым колыштмо дэч корангмыштым шкэныштын подрывной пашаштышт кумдан кучылтыныт.

Комсомол организацийлаштэ вуйлатымаштэ канцэльар - бӱрократичэский мэтод кумдан шарлэн. Вуйлатышэ активын молодьож массэ дэнэ кылым кучымыжо чӱчкыдынак молодьож дэнэ погынымаш да засэданийлаштэ ваштлймашэш пытэн, активист-шамыч молодьож дэнэ илышыштэ лушкыдын кылдалтыныт, молодьожын культурно развлэчэньылтыжэ огыт лий, тудын дэнэ пырльа кажнэ кэчынак клублаштэ, тэатр, экскурсий да спортплощадкылаштэ огыт лий да жапым ик вэрэш огыт эртарэ. ВЛКСМ пашайэнг-шамычын комсомол массэ дэч кӱрылтмышт да шкэтын кодмышт нинэ вуйлатышэ-шамычлан бӱрократла тӱналшышт да шӱйашышт условийым нэизбэжнэ ышта.

Комсомол комитэт-шамычын пашаштышт палынак коллэктивнэ вуйлатымаш ок ситэ, вопрос-шамычым рэшитлаш вэрласэ пашайэнг-шамыч шагал шупшылалтыт, а тидыжэ чӱчкыдынак йонгылыш пунчалмашкэ намийа да кадрым куштымо дэн воспитатлымаштэ энгэкым ышта. Тыгай практикэ молодьожын коммунистичэский воспитаньэ организацийжэ ушо комсомолын чумыр характэржылан пӱтыньэкак ок кэлшэ.

Вуйлатымэ пашашкэ угыч кушшо кадрым лӱддэ выдвигатлымэ олмэш, эртак ик пашайэнг-шамычымак ик организаций гыч вэсыш кусаркалэныт, паша тидын дэч умбакэ кайэн огыл, а тидыжэ комсомол кадрын ик вэрыштэ тошкыштмашкэ да тидлан лийын нунын кушмашыштым чараклымашкэ кондыдэ кэртын огыл.

Калык тушман-шамычым шалатымаш дэн нуным пӱтыньэкак куклэн лукмашым, комсомолын да тудын вуйлатышэ органжэ-шамычын калык тушман дэч эн вашкэ эрыктымашым, нунын врэдитэльствэ кодшыштым пытарымаш дэн вуйлатымаштэ тушман-шамычлан пураш йӧным ыштышэ ситыдымаш-шамычым рэшитэльнэ пытарымаш чыла комсомол организацийын чэрэтан политичэский задачылан шотлэн,—ВЛКСМ ЦК Плэнум пунчалэш:

1. Комсомол пашайэнг-шамыч могырым бытовой разложэньэ койышым большэвикла огыл чытэн ончымашыштым, совэт молодьожлан, да комсомолын активнэ пашайэнжэ-шамычлан тлэчат утларак нэдостойнылан шотлэн, осудитлаш. Быт, йӱмаш разгул—тидэ личнэ, частнэ паша манын актив коклаштэ шарлышэ шонымашым, большэвикла огыл шонымашлан шотлэн, осудитлаш. Быт политик дэч ойыраш лийдымэ, моральнэ пужлымаш—политичэский дэн общэствэннэ пашайэнг ушо комсомолэцым пытымашкэ шукта да, моральнэ

Мучашыжэ 3-шо могырышто

Косарэв йолташын докладшэ почэш ВЛКСМ ЦК IV плэнумын пунчалжэ

Комсомол кӧргыштӧ калык тушмак-шамычын пашашт нэргэн

арулык политик шотышто пужлымаш дэч эн ӱшан гарантий лийын шога манын умылымашым кажнэ комсомолэцын сознаньышкыжэ шукташ.

Йӱмаш да бытовой разложэньэ ваштарэш рэшитэльнэ кучэдалаш—кажнэ комсомолэц дэн комсомол активистын долгшо да обӓзанностьшо. Пашайэҥ-шамычым аклымэ, погымо да выдвигатлымэ годым нунын моральнэ качэствышт обӓзатэльнэ шотыш налалтшаш улыт.

2. Комсомол пашайэҥ-шамыч коклаштэ политичэский, дэловой кыл кучымашым, большэвик организаций дэн вуйлатымаш негызым кӱрлшӧ, принцип дэн идэй укэлыкым да мут кучыдымо круговой порукым куштышо панибрат „йолташ" кыл кучымаш дэнэ ваштaлтымэ практикым осудитлаш.

Пашайэҥ-шамыч коклаштэ большэвик принципиальность, пашашты титак дэн ситыдымашым ваш критиковатлымэ нэгызэш ышталтшэ кыл кучымашым восстановитлаш.

3. Комсомолын чыла вуйлатышэ пашайэҥын молодьож дэнэ кажнэ кэчын живой кыл кучымашым—молодьожым чын вуйлатымын да воспитатлымын тӱҥ условийжым—восстановитлаш. Засэданьэ томаша дэн кавцэльарщиным пытараш. Комсомол пашайэҥ-шамыч шкэныштын утларак жапыштышт молодьож лиймэ вэрыштэ лийшаш улыт, молодьож дэнэ пырльа лийын тудлан тудын пашажым, канымашыжэ дэн бытшым организоватлаш полшышаш улыт. Молодьож дэнэ кажнэ кэчынак кылым кучымаш бӱрократ тӱҥалмаш ваштарэш гарантий да комсомол активлан кушкаш да пэҥгыдэмаш эн важнэ условий лийын шога. Молодьож дэнэ кажнэ кэчынак кылым кучымаш ВЛКСМ ЦК-лан тушман да пужлышо элэмэнт дэч, чэрновой практик паша дэч корангшэ тӱрлӧ „сановник" дэч эрыкталташ полша.

4. Каҥашэн налдэ, комитэт члэн дэн комсомол активын мнэньыштым сайын колышт налдэ пунчалым лукмо корно дэнэ вуйлатымаш практикым пытараш. ВЛКСМ ЦК гыч тӱҥалын чыла комсомол организацийыштат комсомол паша вопрос-шамычым коллэктивнэ каҥашэн налмашым да коллэктивнэ разрэшитлымашым обэспэчитлаш. А тидыжэ комсомолэц-шамыч дэн активын политичэски кушмашыштышт важнэ условий улыт.

Обком, райком, горком дэн райком-шамыч бӱрошко комсомол аппаратыштэ пашам ыштышэ комсомол пашайэҥ-шамыч вэлэ огыл, но прэдприйатьылаштэ, колхозлаштэ, совхозлаштэ да учрэждэньылаштэ пашам ыштышэ комсомолэц-активист-шамычат сайлалтшаш улыт.

Чыла комсомол комитэт-шамычым обӓзатлаш: кок тылзыштэ 1 кана дэч шуэн огыл районысо, оласэ кумда активым, шолдыра прэдприйатьылаштэ активым погаш. Тушто вуйлатышэ пашайэҥ-шамыч дэч посна комсомол группорг, цэхласэ комсорг, промышлэнность дэн йал озанлыкысэ комсомолэц-стахановэц шамыч участвоватлышаш улыт. Тидэ актив погынымашлаштэ пашан посна отрасльжэ шотышто комитэт-шамычын отчотышт, активым интэрэсоватлышэ политик вопрос-шамыч, комсомол пашайэҥ-шамычын йоҥылыш повэдэньышт нэргэн факт-шамыч да комсомолэц-шамычын сигналышт дэн вуй шиймашышт почэш ыштымэ мэр нэргэн комитэт-шамычын увэртарымыштым каҥашыман.

Плэнум чыла комсомол организацийым обӓзатла: комсомолышто большэвистский критик дэн самокритикым пызыраш альэ аҥысырэмдаш тӧчышӧ комсомол пашайэҥ-шамычым паша гыч луктэдаш.

5. Кадрым погымо да пайлымэ кызытсэ практикым, кунам кушшо, вуйлатышэ пашалан кэртшэ актив кадр вуйлатымэ пашашкэ ок выдвигатлалт, а вуйлатымэ вэр-шамыч „ваштaлтaш лийдымэ", ик организаций гыч вэсышкэ кусаркалымэ комсомол пашайэҥ-шамыч аҥысыр тошто круг дэнэ вэрандалтыт,—тидэ практикым йоҥылыш да осал улмо сэмын, пытараш.

Комсомолышто лийшаш конфэрэнций дэн сйэзд-шамыч Лэнинский комсомолышто тӱрлӧ вуйлатымэ пашашкэ у самырык кадрым смэло выдвигатлымэ шот дэнэ эрталтшаш улыт.

6. Комсомол срэдствам кучылтмо да комсомол озанлыкын состойаньыжэ вэрч организацэ сэкрэтарь-шамычын комсомолэц-шамыч ончылно пэҥгыдэ отчотностьым ышташ.

Бӱджэтым шуктэн шогымо нэргэн комитэт сэкрэтарь-шамыч комитэт плэнумлаштэ рэгульарнэ отчотым пуэн шогышаш улыт.

7. Комсомол гыч лукмо нэргэн альэ комсомолэш восстановитлымэ нэргэн вопросым каҥашымэ годым посна комсомолэц-шамычын судьбашт дэк чондымын, формальнэ лиймаш кызытсэ практикым осудитлаш. Комсомол комитэт-шамычым обӓзатлаш: комсомол гыч лукмо альэ восстановитлымэ нэргэн вопросым рэшитлымэ годым утларак йолташ сэмын лиймым да чутко отношэньым шуктыман, комсомолэцын ыштымэ титакшым сайын палэн налман; чыла пашам анкэт дэн биографий данныйым формальнэ палымашкэ гына намийман огыл, а комсомолэц-шамычым эн ончычак чынжэ дэнэ, вэс сэмын манаш политичэски да паша качэствэ дэнэ, калыклан коммунистичэский партийлан, совэт властьлан нунын прэданностьышт дэнэ аклыман.

Тэҥгэчэ Йошкар-Олаштэ призыв тӱҥальэ

1 сэнтьабрь. Йошкар-Ола войэнный городок пайрэм тӱс дэнэ сылнэштаралтын, Вождь-влакын портрэтышт, кугу совэт калыкын да тудын чаплэ эргыжын—Йошкар Армийын куатшым ончыктышо лозунг-плакат шамыч войэнкомат дэн призыв пункт пӧрт пырдыжым лэвэдыныт. Тачэ эрдэнак тышкэ пийалан совэт молодьож чумыргэн. Нуно Йошкар Армийыш каймаш комиссым эрташ толыныт. Тачэ тыштэ призыв тӱҥалын.

— Шонымашкэм шуым вэт,—Рыбаков Ваньа (Сотнур район, Маркс лӱм колхоз члэн) сэмынжэ кугэшнэн йӱклана. Тудо призыв комиссым эртэн лэктын.—Мыйым вэт полковой школыш налыныт. Могай кугу пийал!

Тыгайэ ой—Йошкар Армийыш призыватлалтшэ кажнэ молодьожын ойжо.

Призывыш толшо молодьожлан призыв пункт пэлэн мом гына организоватлымэ огыл. Тэвэ тидэ пӧлэмыштэ—Лэнин уголок, Осоавиахим уголок. Тушто шуко тӱрлӧ книга, журнал, газэт-шамыч, тӱрлӧ экспонат-шамыч улыт. Вэс пӧлэмыштэ—РОКК уголок, тушто призывник-шамыч ГСО значоклан нормым пуат. Тӱжвалнэ—тир, призывник-шамыч Ворошиловла лӱйаш тунэмыт. Тӱньамбал илыш нэргэн, тулэч моло тӱрлӧ тэмэ-шамыч дэнэ бэсэдэ шамыч эрталтыт.

И. А.

СТАЛИН ТУРУХАН ССЫЛКЫШТЭ

(Умбакыжэ. Тӱҥалтышыжэ 59 номырышто).

Вэрысэ калыкын илышыжым Сталин кугу интэрэс дэнэ ончэн шогэн. Тудын дэкэ чӱчкыдынак остьак-шамыч пурэдэныт; тыгай уна толэшат, ик шомакымат пэлэштыдэ, кужу жап трупкажым шупшын шыкшым луктын шинча да „кугу" у йэҥым ӱшаныш дэнэ, интэрэс дэнэ сангга йӱмачшэ ончалэшат, лэктын кайа. Йӱд йӱмал калык шамычын кэлшэн вашлиймэ прийомышт тыгайэ. Крэсаньык—сибирьак-шамычат каҥаш дэкэ, полыш йодаш пурэдэныт.

Кэҥэжым пэрвой этап дэнэ турухан ссылкыш Государствэнэ думын судитлалтшэ дэпутатшэ-шамыч—Пэтровский, Муранов, Бадайэв, Самойлов да Шагов йолташ-шамыч мийэныт. Тидэ „пьатэрко" думышто большэвик фракций лийын. Нунын дэнэ пырльа процэссыштэ лийшэ-шамыч—Камэнэв, Йаковлэв да Линдэ.

Монастырскыш Сталин толын. Туруханысэ большэвик-шамыч чумыргэныт. Тидэ большэвик-шамычын Российсэ социал-дэмократ пашаэ партий ЦК-н руш группыжын историчэский засэданьыжэ лийын. ЦК-н прэдставитэльжэ лийын, кузэ суд процэссыштэ „думский пӓтьоркым" вуйлатымыжэ нэргэн Камэнэв отчотым ыштэн. Тидэ процэссын матэриалжым ссылный-шамыч ончычак шинчэн шогэныт. Судышто Камэнэвын шкэнжым прэдатэльла кучымыжымат шинчэныт. Камэнэв кугыжан суд ончылно кугыжан правитэльствын поражэньыжэ вэрч шогымэ Лэнин линий дэнэ, большэвик партийын линийжэ дэнэ кэлшыдымыжым ойлэн.

Засэданьыштэ Камэнэв думский фракцийым шэмэмдышашлан да шкэнжым оправдатлышашлан тӱрлӧ оговоркым ыштыл ойлэн.

Камэнэвын ойлымыжо чылаланат путырак кэлшыдымэ лийын. Пэш чот шыдэшкышэ Муранов дэн Пэтровский Камэнэвын вуйлатымаштыжэ да процэссыштэ пырльа лиймэ годым кучымо тактикшым путырак чот критиковатлэн ойлэныт. Тудын оправдатлымаштыжэ чыла шойажымат палэмдышт. Камэнэвым Спандарьйан адакат чотырак характиризоватлэн, тудын ойлымыжым „либэральнэ адвокатын ойлымыжо", манын лӱмдэн. „Думысо пӓтьоркым" судитлымаш да судышто Камэнэвын рольжо тунам подпольно организацылашты кугу спорым луктын. Утларакшэ процэссын значэньыжэ нэргэн огыл, а процэссыштэ участвоватлышэ-шамыч нэргэн ойлэныт. Событийлан политик оцэнкым пуаш кӱлын. Засэданьысэ выступатлышэ Сталин йолташ тидэ оцэнкым пуэн. Сар ваштарэш думо трибун гыч открытэ выступатлымыжлан большэвик фракцийым титаклымэ процэсс массым рэвольуционно кучэдалмашыш мобилизоватлымаштэ кугу значэньан лийын, манын ончыктэн. „Поражэнчэствэ" лозунгым таптэн лукмо годым, социал прэдатэль — мэньшэвик да эсэр шамыч дэнэ пэш чот кучэдал шогымо эн нэлэ минутышто Камэнэв большэвик-шамычлан измэным ыштэн. Сталин йолташ Камэнэвын тыгай намысан повэдэньыжым клэймитлэн да палэмдэн: Камэнэвын ойлымыжо почэш, процэсс дэч варат тудо антибольшэвик позицийыштэ шога, тидын дэнэ повэдэнийжэ утларак кэлгэмэш. Сталинын пэҥгыдэ оцэнкыжэ засэданьын лукмо рэзольуцын нэгызшэ лийын. Тидэ рэзольуцо большэвик организацылашкэ колталтэ да тунам вуйлатэн шогымаштэ ик тӱҥ докумэнт лийын. Варарак „Социал—дэмократын" „РСДР фракцийым судитлымаш мом ончыктыш" манмэ Лэнинын статьажым пэчэтлыман номыржым налмэкна, событийлан Сталинын лэнинский оцэнкэ пумыжым раш ужна.

Фэвральысэ рэвольуцо кэчылаштэ

Турухан крайыштэ ссылкым эртарышэ Сталин йолташ Фэвральысэ рэвольуцо дэч шуко ончыч огыл ик мыньар кэчылан Красноярскыш толын, Иван Самойловын пачэрэшыжэ шогалын. Мӱндӱр Туруханск гыч толын Красноярскысэ вэлэ огыл, моло ссылкылаштат большэвик-шамычын пашаштым пэш сайын палэн налаш шонэн. Тудын тэлэграф дэнэ ӱжмыжӧ почэш мыйат Ачинск гыч мийэнам.

Сталин йолташын толмыжо тунам Ачинск ссылкысэ большэвик-шамычым путырак чот куандарыш. Сталинын партийнэ авторитэтшэ дэн вийжэ тунам мыланна пэшак кӱлыныт.

(Мучашыжэ 4-шэ стр.).

122

Лəвəнəвскийын „Н—209“ самольот экипажым кычалаш снарйдитлымə йуж экспəдиций.

Сӱрəтыштə: Совəт Ушəм гəрой Водопьйановын „Н—170“ самольот экипажшə. Шола гыч пурлашкə: Трофимəнко (экспəдицийыштə ок участвоватлə) радист С. А. Иванов, прибор ончышо тəхник И. Г. Кистанов, 1-шə бортмəханик Ф. И. Бассəйн, бортмəханик П. П. Пəтəнин, Родзəвич (экспəдицийыштə ок участвоватлə), бортмəханик К. И. Морозов, Совəт Ушəм гəрой флагштурман И. Т. Спирин, самольот звəнан командиржə Водопьйанов, синоптик Б. Л. Дзəрдзəйəвский, 2-шо пилот А. Н. Тьагунин.

Шорык коваштым чийшə пирə

ЛƏНИНГРАД, 16 август. Караулын начальникшə комсомолəц Пəтров войəнэ обйəктым оролышо часовой шамычым ончəн савырнышыжла мӱндырнырак кум палыдымə пӧрйəнгым ужын. Нуно пураш лийдымə зон лишнə йӱын шинчəныт. Умбач ончымаштə нуно нимогай титакдымə пикникла койыныт. Тугə гынат, Пəтров палыдымə йəнг-шамычым сайынрак ончəн лəкташ шонəн. Нунын дəкə лишкырак миймəкшə тудо мландыш кудалтымə ик мыньар йара бутылкам ужын.

— Встать!—караул начальник кычкыралын.

Палыдымə йəнг-шамыч вəрышт гыч кыньəл шогалыныт, а нунын кокла гыч иктыжə бутылкам руалтəнат, Пəтров ӱмбакə кəрылтын. Тунамак часовой-шамыч толын шуыныт. Нуно кучымо кум йəнгым комəндатурыш кондəныт. Корнышто кумытынат ик могыр гыч вəс могырыш лӱнгəдылыныт. Нунын дəнə пырльак бутылка-шамычымат кондəныт. Бутылкажə арака пуш дəнə ӱпшалтынат огыл!

Кучалтшə шамычын фашист развəдкə заданьə почəш диверсионно актым ышташ войəнə обйəктыш лишəммыштым обыск дəнə палəн налмə.

Писə шижмашыжлан, лӱддымыжлан командованьын частьшə Пəтровлан благодарностьым увəртарəн.

„Комсомольская правда“ гыч“.

Культур-массэ паша сай ыштaлтэш

„Сталинец“ колхозышто (Параньгə район) шурно погышо колхозник-шамыч коклаштə культур-массə паша сай ышталтəш.

Кəчə йыда йӱкын луддмаш əртаралтəш, колхозник-шамыч пасуəшак у сайлымə законым тунəмыт. Бригадə йəда пырдыж газəт лəктəш. Тидə пашаштə Ковалəнкова Анна, Липатникова Дусьа, Кузминых Катьа полшəн шогат.

Тӱрəдмаштə массə паша ыштымə дəнə колхозник-шамычын паша лəктышыштат кушкын шога. Ковалəнкова Анна, Успəнская Т., Бəссонова А., Кожəвникова Н., молат паша нормым 170—200 процəнт тəмəн шогат.

Фавстов.

Комсомол организацым йол ӱмбак шогалтыман

Ронгго район, „Вийан памаш“ колхоз пəлəнсə комсомол организацыштə 15 комсомолəц уло. Комсорглан Лихачов Иван шога. Тудо комсомол пашам огəш ыштə. Альə мартə „ССР Ушəм Вəрховно совəтыш сайлымə нəргəн Положəньымат“ лончылымо огыл. Комсомолəц-шамыч ик əкзəмпльар газəтымат огыт нал. Нунын коклаштə йӱмаш шарлаш тӱнгалын.

ВЛКСМ Ронгго райкомоллан „Вийан памаш“ колхоз пəлəнсə комсомол организацым йол ӱмбак шогалтыман.

Ласточкин.

СТАЛИН ТУРУХАН ССЫЛКЫШТЭ

(МУЧАШ)

Пашажə тыштə: тунам Ачинскыштə Камəнəват лийын. Ссыльнə шамыч тудын прəтəнзийжым корангдəн шогəныт, ватыжын „салоныштыжо“ нимо кӱлəш огыл ойлыштaш чумырəн „вуйлатымə мəтодшым“ тӱрлынат воштылыныт. Камəнəвын прəдатлышыла кучымо повəдəнийжым нəгəат мондəн кəртын огыл...

Сталин йолташын толмыжо дəнəАчинскыштə партийнə илыш йӧршӧш у сəмын кайаш тӱнгальə. Тудо партийнə пашам вуйлатəн, войəннə городок дəнə кылым кучəн, армийыштə улшо йолташ-шамычын пашаштым виктарəн шогəн.

Фəвральысə событий-шамыч пəш содор лийшəмыч Царизм сӱмырлымӧ нəргəн пəрвой увəр мəмнан дəкə тошто стиль дəнə 2-3 мартыштə толын шуо. Сталин йолташ пəрвой кəчылаштак Фəвральысə рəвольуцым пролəтар рəвольуцо вəрч кучəдалмə тӱнгалтыш йолтошкалтышлан шотлəн.

Камəнəвым тунамак обыватəль койышыжо авалтəн. Вигак каласыман, туштыжо тудо шкəнжым муын. Оппортунист Камəнəв буржуазнə Врəмəннə правитəльствын əн йарый патриотшо лийын. Ачинскысə обыватəль шамыч дəнə пырльа митингыштə тудо Родзйанко помəшикым, Львов кнйазын министржым чаплəн, Брəшко-Брəшковскайам *) шупшалын, ссыльный-шамычлан ойлашышт əрыкым пуəн огыл. Ачинск обыватəль-шамычын митингышт гыч тудо кугыжан изажлан—Михаил Романовлан саламлымə тəлəграммым колтəн. Тудын прəдатлымə тидə у факт шамычлан пəш чот шыдəшкəн мə Сталин йолташлан увəртарышна. Сталин йолташ Камəнəвын койшыжым руальə да большəвик бӱрон рəшəньыжлан подчиньатлымым трəбытлыш.

Сталин йолташ ссылкə гыч Пəтроградыш кайаш вашкəн. Тушто пашазə движəньын цəнтржə лийын, тушто рəвольуцийын сəнгышашыжə рəшатлалтын. 8 мартыштə ссыльный группо дəнə пырльа Сибирь гыч экспрəсс дəнə лəктын кайəн...

12 мартыштə (тошто стиль дəнə) əрдəнə Сталин йолташ Пəтроградыш толын, тужəч Таврический дворəцыш кайəн. Тунам тушто салтак шамычын митингышт əртəн. Тудо кастəнак Ольминский йолташын пачəрыштыжə ЦК-н расширəннə совəшаньыжə əртəн. Тидə совəщаньыштə Сталин йолташ выступатлəн. „Правдам“ вуйлатымə нəргəн, 1912 ийыштə Пражск конфəрəнцəш сайлымə ЦК-м угыч молəмдымə нəргəн вопрос кангашалтын. Погынымашын пунчалжə почəш, „Правдам“ Сталин йолташлан вуйлаташ пумо.

Большəвик шамычын ожнысо илышышт гыч тидə посна ужаш-шамыч улыт. Нуно подпольо жапыштə мəмнан партий радамыштə кугу Сталинын кугу рольжо нəргəн ойлат. Тудо Лəнин дəнə пырльа мəмнан монолитнə партийым, Лəнин—С т а л и н партийым шуарəн куштəн.

В. Швэйцэр.

*) Б р э ш к о - Брəшковскайа—эсəр партийын члəнжə, тудын крайнə-правый крыложын прəдставитəльжə.

Йоча пазар

Тидə кəчылаштə Йошкар-Олан урəмыштыжə йоча-шамычым утларак ужат. Нуно „Мəдик“ стадионəш почылтшо йоча пазар гыч учəбникым, тəтрадьым, моло сəрышаш арвəр-шамычым налын, кумыл нӧлтын мутланəн кайат.

„Мəдик“ стадионым пайрам тӱс дəнə сылнəштарымə. Рат дəнə шогышо пушəнгə-шамыч воктəнə плакат дəнə сылнəштарымə ларьок-шамыч ончылно йоча-шамыч погынəныт, мо кӱлəшым налəдат.

Йоча пазарыш йал гычат шуко толыныт. Тəвə Сосново йал гыч (Йошкар-Ола район) Тойгильдина кок изи ӱдыржылан—Нина дəн Матрушлан вургəмым налаш толын.

— Мыйын шым шочшəм уло, нуно чыланат тунəмыт. 4 тӱжəм тəнгə кугыжаныш полышым налынам. Кугурак шочшəм-шамычлан вургəмым ыштəнам, нинылланат налаш толынам,—манəш Тойгильдина.

Ик тəнгылəш Йошкар-Ола кəрмыч завод пəлəнсə пəлə кыдалаш школышто тунəмшə-шамыч чумыргəныт.

— Мый учəбник-шамычым чыла йамдылəнам,—манəш Корəнина,—адак тəтрадьым пəш налнəм.

— Мый руш йылмə дəнə синтаксисым да „морфологийым налнəм,—кидəшыжə сəрышаш арвəр-шамычым кучышо Фомичова Ира ойла. Тудо тəний 6-шо классыштə тунəмаш тӱнгалəш. Йолташыжə Суслова Ольат тыгак манəш.

Йоча пазарыштə ситыдымашат йатыр. Сатулышо организацə-шамыч торгаймаш пашам „айда лийжə“ ыштат. Йоча-шамыч тəтрадым налнəшт, но тəтрадым ик ларьокыштогына ужалат. Садлан кугу чəрəт лийын. Учəбник чыла прəдмəт дəнə ок ситə. Тəвə Цибикнур пəлə кыдалаш школын 6 классыштыжə тунəмшə Суворов Аркадий руш йылмə дəнə учəбникым налдə кодын.

Вургəм шотыштат тыгак. Иочалан чийшаш тувыр, брьуко, тəлылык вургəм укə. Тыгай ситыдымашым тачак корангдыман

Смирнов Миша.

Отв. рəдактор—
В. В. ЛАЗАРƏВ.

Упол. Марлита А-260. Тираж 2645 экз. Йошкар-Ола, Маргосиздатын 1-шə типогр. ВЛКСМ Маробком дəн горком орган. Савыктышə „М.К